

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin (VATE)

Esitys hyvinvointialueen pelastustoimen hallintomalliksi

Sisäministeriö on asettanut 23.2.2021 hankkeen pelastustoimen hallinnon uudistamiseksi osana hyvinvointialueiden perustamisen toimeenpanoa. Hankkeen tavoitteena on, että pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta hyvinvointialueille hallitusti. Pelastustoimen hallintoa kehitetään hyvinvointialueilla sosiaali- ja terveystoimen rinnalla.

Tavoitteena on, että hyvinvointialueen pelastustoimen ohjausjärjestelmä on riittävän tehokas itsehallinnon tarpeet huomioiden, jotta pelastustoimen palvelutaso sekä alueellisena että valtakunnallisena järjestelmänä voidaan turvata yhdenmukaisena ja laadukkaana.

Hankkeen tavoitteena on parantaa pelastustoimen palvelujen yhdenmukaisuutta vahvistamalla valtakunnallista johtamista ja ohjausta sekä mahdollistaa valtakunnallisen yhtenäisen järjestelmän toiminta häiriötilanteissa, suuronnettomuuksissa ja poikkeusoloissa.

Hyvinvointialueesta annetun lain 22 § 2 momentin 2 kohdan mukaan hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen hallintosäännöstä. Hallinnon järjestämisen perusteisiin kuuluu hyvinvointialueen hallinnon rakenteesta eli organisaatiosta päättäminen sekä toimivallan jakautuminen hyvinvointialueen viranomaisille. Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan hallintosääntöön tulee ottaa tarpeelliset määräykset siitä, mitä toimielimiä hyvinvointialueella on, miten hyvinvointialueen johtaminen on järjestetty ja miten hyvinvointialueen henkilöstöorganisaatio on järjestetty.

Hyvinvointialueen itsehallintoon kuuluu omasta hallinnostaan ja organisaatiostaan päättäminen. Pelastustoimen ja pelastuslaitoksen organisaatiomallista päätettäessä olisi kuitenkin otettava huomioon, että pelastustoimi on lähipalvelujen lisäksi valtakunnallinen organisaatio. Pelastuslaitosten on oltava johdettavissa valtakunnallisesti ja niiden on kyettävä toimimaan yhteistyössä keskenään sekä muiden pelastustoimen tehtäviin osallistuvien viranomaisten kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa. Tämä edellyttää riittävän yhdenmukaisia toimintamalleja ja yhdenmukaisia palveluita koko maassa.

Pelastustoimen ja pelastuslaitoksen organisaatiomallin tulisi perustua nimenomaan pelastustoimen tarpeisiin.

Sisäministeriö esittää osana pelastustoimen hallintouudistushanketta hyvinvointialueiden väliaikaishallinnolle valmistelun tueksi pelastustoimen hallintomallia, joka toimisi hyvinvointialueille esimerkkinä siitä, kuinka pelastustoimen voisi organisoida osaksi hyvinvointialuetta. Tavoitteena on turvata pelastustoimen kansallisten ja alueellisten tavoitteiden toteutuminen uudistuksessa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

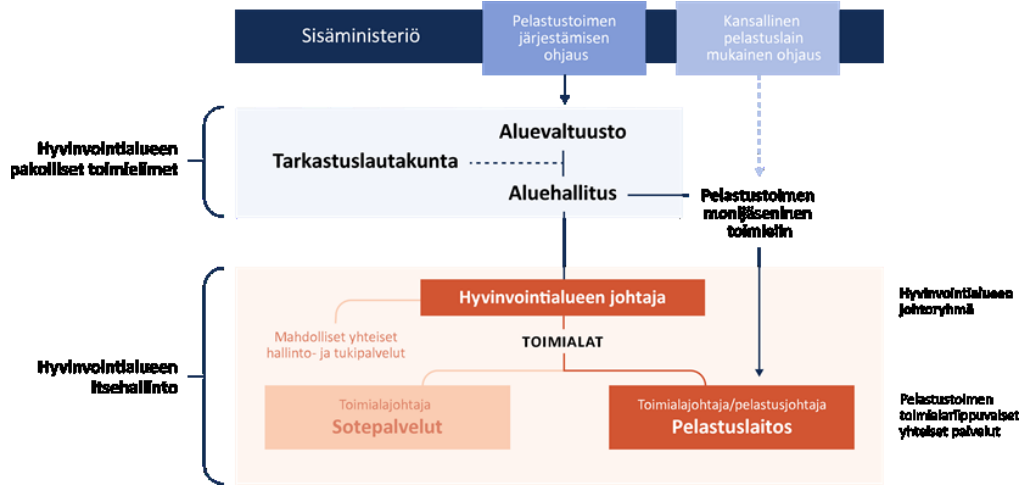
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

Hyvinvointialueen pelastuslaitos

Hyvinvointialue järjestää ja pelastuslaitos tuottaa pelastuslain mukaiset palvelut. Pelastustoimen tehtävien hoitamista varten hyvinvointialueen pelastustoimella on pelastuslaitos. Pelastuslaitoksella tarkoitetaan pelastustoimen tehtäväalaa kuuluvien palveluiden omasta tuotannosta vastaavaa hyvinvointialueen organisaatiota. Pelastuslaitos huolehtii pelastustoimen käytännön tehtävien suorittamisesta. Pelastuslaitos voi tuottaa pelastustoimen tehtävien lisäksi myös ensihoitopalveluita, mikäli hyvinvointialue näin päättää. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että hyvinvointialueiden pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa ja että pelastustoimen ja ensihoidon synergia turvataan.

Pelastuslaitos on hyvinvointialueen organisaatiossa sosiaali- ja terveystoimen palvelutuottajien kanssa rinnakkainen toimija, jolla on omat laissa säädetty viranomaistehtävänsä. Tästä näkökulmasta pelastuslaitos on perusteltua muodostaa hyvinvointialueella omaksi kirjanpidon taseyksiköksi tai vastaavaksi. Talouden kirjanpidon osalta pelastustoimen palvelut tulee pystyä erittelemään palveluluokittain (pelastustoimi, ensihoito, onnettomuuksien ehkäisy, öljyvahinkojen torjunta sekä kemikaali- ja räjähdevalvonta). Pelastuslaitoksen organisaatio ja taloudenhoito suunnitellaan tarkemmin osana hyvinvointialueen organisaation perustamista ja hallintosäännön valmistelua.

Edellä todetun pelastuslaitoksen erillisen ja perinteisen oman tuotantoasemansa johdosta sisäministeriö suosittaa hyvinvointialueille, että hyvinvointialueen pelastuslaitoksesta käytetään kansallisesti yhdenmukaista nimeämistapaa X-hyvinvointialueen nimi-pelastuslaitos esimerkiksi *Etelä-Karjalan pelastuslaitos*.

Pelastustoimen monijäseninen toimielin

Sisäministeriö esittää, että hyvinvointialueen pelastuslaitoksen johtamistehtävä määrätään monijäseniselle toimielimelle, kuten aluehallituksen alaiselle pelastusjaostolle tai pelastuslautakunnalle, joka toimii myös pelastuslain mukaisena pelastusviranomaisena.

Asianomainen toimielin käsittelee esimerkiksi pelastustoimea koskevat seuraavat asiat:

- esitys pelastustoimen palvelutasopäätöksestä hyvinvointialueen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle,
- pelastustoimen palvelutason toteutumisen arviointi ja valvonta pelastuslaitoksen omavalvontaohjelman mukaisesti,
- pelastustoimen palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman toimeenpano ja seuranta,
- esitys pelastuslaitoksen palvelutuotantoa koskevasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä investointisuunnitelmasta hyvinvointialueen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle,
- pelastuslaitoksen viranhaltijoiden päätöksiä ja pelastusviranomaisen tekemiä päätöksiä koskevat oikaisuvaatimukset,

- pelastusviranomaisen käytössä olevat pakkokeinoasiat tarvittaessa, kuten uhkasakon asettaminen ja tuomitseminen niiltä osin, kun yksihenkilöinen viranomainen katsoo asian päätöksentekoon tarvittavan laajempaa harkintaa (pelastusviranomaisen käytössä olevia pakkokeinoja voi pelastuslain mukaan käyttää myös yksihenkilöinen viranomainen)
- pelastustoimen säädösten edellyttämien suunnitelmien vahvistaminen (sisäministeriön asetus pelastustoimen suunnitelmista),
- muut pelastustoimen viranomaistehtävät.

Hallintosääntövalmistelu

Hyvinvointialueen hallintosäännössä on perusteltua määritellä pelastuslaitoksen pelastuslain mukaiset tehtävät ja muu muussa laissa säädetty palvelutuotanto (kuten ensihoitopalvelu) sekä niihin liittyvät vastuut. Hallintosääntövalmistelussa on syytä huomioida, että osa pelastuslaitoksen tehtävistä on pelastuslaissa yksilöity nimenomaisesti pelastusviranomaisille, joihin liittyy pääsääntöisesti merkittävää julkisen vallan käyttöä. Hyvinvointialueen pelastustoimen pelastusviranomaisia ovat pelastuslaitoksen ylin viranhaltija (pelastusjohtaja) sekä hänen määräämänsä pelastuslaitoksen viranhaltijat. Pelastuslaitoksen ylin viranhaltija (pelastusjohtaja) on henkilö, joka johtaa pelastuslaitoksen toimintaa. Muutoin kuin pelastusviranomaistehtävien osalta pelastuslaitoksen johtajaan sovelletaan, mitä hallintosäännössä muista toimialajohtajista tai vastaavista määrätään.

Pelastustoimen virkanimikkeet ja pelastusviranomaisen tunnisteet

Sisäministeriön tavoitteena on valmistella vuoden 2022 aikana suositus kansallisesti yhtenäisistä pelastustoimessa käytettävistä sukupuolineutraaleista virkanimikkeistä. Hyvinvointialuetta pyydetään ottamaan huomioon suosituksessa ehdotetut yhtenäiset virkanimikkeet pelastustoimen virkoja hyvinvointialueelle siirrettäessä ja toteuttamaan siirtojen yhteydessä tarvittavat virkanimikemuutokset.

Lisäksi hyvinvointialueita pyydetään brändivalmistelussaan huomioimaan, että pelastuslaitoksen osalta tulee käyttää säädösten mukaisia virallisia pelastusviranomaistunnisteita kuten alueen pelastustoimen vaakunamerkkiä (logo).

Pelastusylijohtaja

Kimmo Kohvakka

Pelastusneuvos

Janne Koivukoski

Jakelu Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin (VATE)

Tiedoksi Sisäministeri
Kansliapäällikkö
Pelastusosasto

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/6077/2021
SM; Pelastustoimen hallintouudistus

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/6077/2021-SM-23
Esitys hyvinvointialueen pelastustoimen hallintomalliksi

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
KOIVUKOSKI JANNE 91259005V	2021-10-14T17:52:54	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK
KOHVAKKA KIMMO 91260243T	2021-10-15T15:39:48	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

560755fae505624b13ebcece3ad9043aff65256f26e8dcb1b109fde709624969